

**WYMAGANIA EDUKACYJNE
EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA
KLASA VIII**

EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA klasa VIII – wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

ROZDZIAŁ I. BEZPIECZEŃSTWO PAŃSTWA				
Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
- definiuje bezpieczeństwo - wymienia rodzaje bezpieczeństwa -wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa we współczesnym świecie	-wymienia rodzaje i dziedziny bezpieczeństwa państwa	- wymienia podmioty odpowiadające za bezpieczeństwo kraju i jego obywateli – opisuje geopolityczne położenie Polski – wymienia przykłady polskiej aktywności na rzecz zachowania bezpieczeństwa (w ONZ, OBWE, NATO)	-definiuje pojęcia ochrony i obrony narodowej -omawia historyczną ewolucję modelu bezpieczeństwa Polski – omawia wybrane aspekty tego położenia dla bezpieczeństwa narodowego	– opisuje rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski
ROZDZIAŁ II. POSTĘPOWANIE W SYTUACJACH ZAGROŻEŃ				
Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
– wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń	–wymienia numery alarmowe w Polsce i przypisuje je odpowiednim służbom poszczególnym podmiotom ratowniczym przypisuje odpowiednie zadania	–wymienia podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń i tworzące system ratownictwa w Polsce	– dokonuje podziału zagrożeń ze względu na źródło ich pochodzenia	–omawia sposoby przeciwdziałania zagrożeniom
–wymienia środki alarmowe podstawowe i zastępcze –rozróżnia sygnały alarmowe	–wymienia rodzaje komunikatów ostrzegawczych	– opisuje sposób zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu lub wydaniu komunikatu ostrzegawczego	–omawia sposób ogłaszania i odwołania alarmów	–charakteryzuje działanie i zadania systemu wykrywania skażeń i alarmowania

		wymienia sposoby przeciwdziałania panice		
– wyjaśnia termin „ewakuacja” i omawia jej znaczenie	– rozróżnia rodzaje i stopnie ewakuacji – opisuje sposób zachowania się podczas ewakuacji z budynku – rozpoznaje znaki ewakuacyjne i informacyjne – zna szkolną instrukcję ewakuacji	– omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych	– opisuje sposób zaopatrywania w wodę i żywność podczas ewakuacji uzasadnia znaczenie przeciwdziałania panice i podporządkowania się poleceniom służb ratowniczych	
– wymienia główne przyczyny pożarów – opisuje zasady postępowania po dostrzeżeniu pożaru	– wyjaśnia, jak gasić zarzewie ognia i odzież płonąca na człowieku	– rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej	– omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i jego rozmieszczenie np. w szkole	– opisuje sposób obsługi gaśnic i hydrantu wewnętrznego
– wymienia główne przyczyny powodzi – wyjaśnia, jak należy się zachowywać w czasie powodzi	– opisuje zasady postępowania po opadnięciu wód powodziowych	– planuje niezbędne zapasy, które powinien zgromadzić dla swojej rodziny, aby przetrwać kilka dni w sytuacji kryzysowej	– uzasadnia bezwzględny nakaz stosowania się do poleceń służb ratowniczych i sanitarnych w czasie powodzi	– wymienia zadania państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej
– wymienia pogodowe zagrożenia dla bezpieczeństwa człowieka	– omawia sposoby ochrony przed niszczącymi skutkami upałów, wichury i gwałtownych burz	– opisuje praktyczne sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podczas intensywnych opadów śniegu oraz ekstremalnie niskich temperatur		
– wymienia główne przyczyny wypadków komunikacyjnych	– omawia podstawowe zasady postępowania ratownika w miejscu zdarzenia (wypadek komunikacyjny)	– omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanym,	– opisuje zagrożenia towarzyszące tym wypadkom	opisuje zasady kodowania informacji na tablicach ADR

–wymienia czynności, które należy wykonać, aby ocenić sytuację na miejscu zdarzenia, i stosuje tę wiedzę w praktyce		ratownikowi, osobom postronnym i w miejscu zdarzenia – opisuje zasady zachowania się po uwolnieniu substancji toksycznych		
	–opisuje zasady zachowania się na wypadek: <ul style="list-style-type: none"> • strzelaniny • znalezienia się w sytuacji zakładniczej • ataku bombowego • ataku gazowego • otrzymania podejrzanej przesyłki 	– rozumie konieczność powiadamiania służb porządkowych (policji, straży miejskiej) o podejrzenie zachowujących się osobach lub podejrzanych przedmiotach zauważonych w miejscach publicznych	– omawia genezę i formy współczesnych aktów terroru –	
ROZDZIAŁ III. PODSTAWY PIERWSZEJ POMOCY				
Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
– wyjaśnia termin „pierwsza pomoc” – określa prawny i moralny obowiązek niesienia pomocy poszkodowanym	– wyjaśnia pojęcie „stan nagłego zagrożenia zdrowotnego”	– wyjaśnia znaczenie czasu podczas udzielania pierwszej pomocy	– opisuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia	– wyjaśnia rolę układów: krążenia, nerwowego, oddechowego w utrzymaniu podstawowych funkcji życiowych
– podaje numery alarmowe	– wymienia czynności, które na miejscu zdarzenia należy podjąć w trosce o bezpieczeństwo: świadka, ratownika,	– demonstruje bezpieczny sposób zdejmowania rękawiczek jednorazowych – poprawnie konstruuje komunikat wzywający pomoc fachową	– opisuje wybrane sposoby transportu osób przytomnych i nieprzytomnych	– podaje przykład aplikacji na telefon pomocnej w udzielaniu pierwszej pomocy

	<p>poszkodowanych, miejsca zdarzenia i pozostałych osób</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje sposób zabezpieczenia się ratownika w kontakcie z poszkodowanym 			
<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie „nagłe zatrzymanie krążenia” – opisuje ogniwa łańcucha przeżycia – ocenia bezpieczeństwo miejsca wypadku 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia stan świadomości poszkodowanego – wymienia objawy utraty przytomności – ocenia stan poszkodowanego wg schematu ABC 	<ul style="list-style-type: none"> – udrażnia drogi oddechowe (rękoczynem czoło–żuchwa) – sprawdza, czy poszkodowany oddycha – zapewnia poszkodowanemu ochronę termiczną – umiejętnie stosuje folię NRC – wymienia główne przyczyny omdlenia – charakteryzuje objawy zwiastujące omdlenie – udziela pierwszej pomocy w przypadku omdlenia 	<ul style="list-style-type: none"> – układa poszkodowanego nieprzytomnego, ale oddychającego, w pozycji bezpiecznej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej – wyjaśnia, kiedy można zastosować odwrócony schemat CAB
<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie „resuscytacja krążeniowo-oddechowa” 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje środki ochrony osobistej podczas wykonywania RKO 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje znaczenie RKO w akcji ratowniczej – wykonuje pełen cykl RKO na manekinie dorosłego i niemowlęcia (samodzielnie i w parze) 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia algorytm ratowniczy RKO u dorosłych i dzieci – wymienia warunki i czynniki zapewniające realizację RKO na wysokim poziomie skuteczności 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje działanie i obsługę automatycznego defibrylatora zewnętrznego – przedstawia zalety zastosowania AED w akcji ratowniczej
<ul style="list-style-type: none"> – wylicza przedmioty wchodzące w skład 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przeznaczenie i 		<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zasady doboru i przechowywania 	

<p>apteczki pierwszej pomocy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samochodowej • turystycznej domowej 	<p>podstawowe typy apteczek pierwszej pomocy</p>		<p>składników apteczki pierwszej pomocy proponuje improwizowane środki opatrunkowe, zależnie od rodzaju zranienia</p>	
<p>– wyjaśnia pojęcia: rana, krwotok, opatrunek uciskowy, opatrunek osłaniający</p>	<p>– wykonuje w obrębie kończyny opatrunki uciskowe i osłaniające</p> <p>– wymienia rodzaje krwotoków i charakteryzuje je</p> <p>– stosuje rękawiczki ochronne podczas opatrywania ran</p>	<p>– bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne</p> <p>– demonstruje sposób tamowania krwotoku z nosa</p>	<p>– wykonuje opatrunek zależnie od miejsca zranienia (inne niż kończyna)</p>	
<p>– wyjaśnia pojęcia: złamanie, zwichnięcie, skręcenie</p>	<p>– zna i stosuje zasady doraźnego unieruchomienia kości i stawów</p> <p>– zakłada temblak</p>	<p>– opisuje najczęstsze okoliczności urazów kręgosłupa</p>	<p>– omawia pryncypialne zasady postępowania w przypadku podejrzenia urazów kręgosłupa</p>	<p>podaje przykłady zapobiegania urazom w domu, w pracy, podczas rekreacji i w sporcie</p>
<p>– wyjaśnia pojęcia: oparzenie, udar słoneczny, udar cieplny, odmrożenie, wychłodzenie</p>	<p>– demonstruje sposób schładzania oparzonej kończyny</p>	<p>– omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oparzeń termicznych • oparzeń środkami chemicznymi • wychłodzenia organizmu i odmrożeń 	<p>– proponuje skuteczne sposoby zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci</p>	
<p>– omawia objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach:</p>	<p>– omawia objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach:</p>	<p>– omawia objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zadławienia 	<p>– omawia objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach:</p>	<p>- omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa ratownika</p>

<ul style="list-style-type: none"> -zatrucia -tonięcia -porażenia prądem 	<ul style="list-style-type: none"> -zawału serca -udar mózgu -napadu padaczkowego -ciała obcego w oku 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia 	<ul style="list-style-type: none"> -ukąszenia, użądlenia - wykonuje na manekinie rękoczyn ratunkowe w przypadku zadławienia - wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci 	<p>w wymienionych wypadkach</p>
<ul style="list-style-type: none"> -definiuje zdrowie 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia czynniki mające wpływ na zdrowie i różnicuje je na takie, które są niezależne od człowieka, i takie, na które ma on całkowity wpływ 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym -wymienia zachowania prozdrowotne -wymienia zachowania szkodliwe dla zdrowia (ryzykowne) i wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków -opisuje przewidywane skutki zachowań korzystnych i niekorzystnych dla zdrowia, zarówno te krótko-, jak i długofalowe 	<ul style="list-style-type: none"> -określa rzetelne źródła informacji o zdrowiu oraz świadczeniach i usługach medycznych -oraz inne, istotne działania, sprzyjające jego prawidłowemu funkcjonowaniu w środowisku przyrodniczym i społecznym 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia wyznaczniki stanu ludzkiego organizmu i opisuje sposoby ich kontrolowania - analizuje i ocenia własne zachowania i możliwości związane ze zdrowiem proponuje indywidualny plan żywieniowy, treningowy, program aktywnego wypoczynku
<ul style="list-style-type: none"> -wymienia główne choroby cywilizacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> -wymienia główne przyczyny chorób cywilizacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie -omawia objawy depresji, anoreksji i uzależnień behawioralnych 	<ul style="list-style-type: none"> - proponuje zestaw działań łagodzących skutki stresu 	<ul style="list-style-type: none"> -proponuje sposoby zapobiegania chorobom cywilizacyjnym